

דוח מבקר
עיריית קריית ביאליק

2015

ביקורת בנושא הסדרי חניה ציבורית בתחומי הרשות המקומית והפעלתם בעיריית קריית ביאליק לשנים 2012-2014

עיריית קריית ביאליק
KIRIAT BIALIK MUNICIPALITY

Municipality of Qiryat Bialik

עיריית קריית ביאליק

היחידה לביקורת פנים ופניות הציבור

רחוב שד' ירושלים 16, קריית ביאליק 27100
טלפון: 04-8780808 פקס: 04-8781705

תאריך: 6/10/15
מספרנו: 27704

ביקורת בנושא הסדרי חניה ציבורית בתחומי הרשות המקומית והפעלתם

תקציר מנהלים

להלן עיקרי ממצאים, מסקנות והמלצות מדו"ח ביקורת שנערך בעיריית קריית ביאליק, בנושא: הסדרי חניה ציבורית בתחומי הרשות המקומית והפעלתם.

***לשם קבלות החלטות רצוי לעיין בדו"ח המלא**

רקע כללי

הסדרי התנועה משמשים בסיס לכל מערך התחבורה ברשת הדרכים. בשל הגידול באוכלוסייה ובנפח התנועה, ריבוי המינוע והגידול המתמשך בהיקף הפעילות בכל תחומי החיים, עולה גם חשיבותם של הסדרי התנועה. המחוקק קבע את הגורמים המוסמכים לקביעת הסדרי תנועה בתחום השיפוט של הרשויות המקומיות ובכללם תמרורים להסדרת החניה, הצבתם, התקנתם, הפעלתם ותחזוקתם. בנוסף, הסדרי החניה הם מרכיב חשוב בקידום המסחר ופיתוח עסקים והם אמצעי יעיל המאפשר למשתמשים רבים להפיק תועלת מיחידת שטח אחת. הביקורת העלתה ליקויים בתחום הסדרי החניה בעיר.

1. סמכות להסדרת רכבים בחניות (פרק 1)

1.1. מבדיקת הביקורת עולה, כי העירייה אינה התייעצה עם רכז תנועה ממשטרת ישראל בנושא הצבת תמרורים להסדרי חניה. במהלך הביקורת נראה כי החלה התייעצות עם רכז תנועה ממשטרת ישראל בתחומים אלו.

2. תכנית אב לחניה (פרק 2)

2.1 מבדיקתנו נמצא כי העירייה לא ביצעה תכנית אב להסדרת חניה ולכן הביקורת ממליצה להכין תכנית כזו שתכלול בחינה מקיפה וכוללת של צרכי החניה שבתחומה. בנוסף, יש לכלול רישום ממוחשב של כל תמרורי הסדרי החניה בעיר.

3. הצבת תמרור לחנית כלי רכב מסחריים כבדים (פרק 3)

3.1 בבדיקתנו נמצא כי מתוך 9 כניסות לעיר שנבדקו ב-3 כניסות לא הוצב שלט ובו תמרור האוסר על העמדת רכב מסחרי כבד ברחבי העיר פרט למקומות שאושרו לחניית לילה המפורטים בשלט.

3.2 הביקורת מעירה להציב בכל כניסה לעיר שלט ובו תמרור האוסר חנית כלי רכב מסחריים כבדים, ורשימת המקומות בהם הותרה חניית הרכבים מסוג זה.

4. הצבת תמרור המתיר חניה בתחנות אוטובוס בימי מנוחה (פרק 4)

4.1 הביקורת העלתה כי העירייה לא הציבה שלטים המתירים חניה בתחנות אוטובוס

על פי פקודת התעבורה.

4.2 עוד עולה מבדיקת הביקורת, כי לא נמצאו דוחות חניה שניתנו ביום המנוחה.

4.3 הביקורת ממליצה לבצע מיפוי של תחנות אוטובוס שבהם ניתן להחנות בימי מנוחה על פי התנאים שנקבעו בתקנות התעבורה ולהציב בהן תמרור כנדרש, כדי להקל את מצוקת החניה.

5. הצבת תמרור חניה במקום המיועד לנכים (פרק 5)

5.1 מבדיקת הביקורת עולה כי רשימת האיננוטר של חניות פרטיות לנכים הועברה למפקד העיר להתייעצות ולא לקצין משטרה כהגדרתו בתקנות התעבורה תשכ"א-1961. עוד עולה כי העירייה מבקשת את התייעצות זו אחת לשנה לאחר הצבת התמרורים שכבר הוצבו ולא לפני הצבתם.

6. הצבת תמרור וסימון אבני שפה המעידים על חניה בתשלום (פרק 6)

6.1 מבדיקת הביקורת עולה כי ברחוב אחד העירייה סימנה אבני שפה בכחול לבן ולא כחול לסירוגין כפי שנקבע בלוח התמרורים.

7. חוק עזר לקריית ביאליק (העמדת רכב וחנייתו), תשע"א-2010 (פרק 7)

7.1 מבדיקת הביקורת עולה כי התמרורים המופיעים בחוק העזר אינם תואמים ללוח התמרורים החדש המופיע בתוספת להודעת התעבורה (קביעת תמרורים), תשע"א-2010.

7.2 עוד עולה כי בחוק עזר זה, לא מצוינים כל אמצעי התשלום השונים לתשלום אגרת חניה במקומות חניה מוסדרים בתשלום.

7.3 התובע העירוני מסר בתגובה כי הוגשה לאחרונה בקשה למשרד הפנים, משרד התחבורה ומשרד המשפטים לתיקון חוק עזר זה בנושא התאמה ללוח התמרורים התקף כיום ופירוט אמצעי התשלום האפשריים לתשלום אגרת חניה.

7.4 עוד עולה כי תושבים הזכאים לפטור מתשלום אגרת חניה אינם מצוינים בחוק העזר לקריית ביאליק (העמדת רכב וחנייתו)- תשע"א-2010.

7.5 הביקורת מעירה כי על העירייה לפעול בנושא זה על פי הוראות חוק העזר התקף כיום שאינו מאפשר מתן פטור מתשלום אגרת חניה או לחילופין לפעול לתיקון חוק העזר האמור.

8. הסמכת פקחים (פרק 8)

8.1 מבדיקת הביקורת עולה כי לא נמצאו מסמכים המעידים על היעדר רישום פלילי ל-5 מתוך 15 פקחים.

9. הכשרת פקחים (פרק 9)

9.1 מבדיקת הביקורת עולה כי 3 מתוך 15 פקחים לא קיבלו הכשרה.

10. נהלי עבודה לפקחים (פרק 10)

10.1 בביקורת עלה כי עיריית קריית ביאליק לא קבעה נהלי עבודה המגדירים את מדיניותה בתחום החניה או קובעים הנחיות מקצועיות לעבודת הפקחים.

11. שיעור אגרת חניה (פרק 11)

11.1 מבדיקת הביקורת עולה כי שיעור אגרת החניה והגבלת זמן החניה המוסדרת בתשלום שקבעה רשות התמרור המקומית קבועה בחוק העזר לקריית ביאליק (העמדת רכב וחנייתו), תשע"א-2010.

12. הסדרי תשלום (שיעור 12)

12.1 מבדיקת הביקורת עולה כי עיריית קריית ביאליק מאפשרת תשלום בכל אפשרויות הסדרי התשלום הקיימות.

12.2 עוד עולה כי תשלום באמצעות תו חניה שנתי מנייר הופסק בעקבות תביעה ייצוגית אשר הוגשה בתקופת הביקורת בהקשר לתקינותו כהסדר תשלום במקומות בהם החניה מוסדרת בתשלום. טרם התקבלה תשובת בית המשפט בנושא ולכן העירייה ממתינה לתשובת בית המשפט עד סיום ההליך המשפטי.

13. פטור משתשלום אגרת חניה (שיעור 13)

13.1 מהביקורת עולה כי סטודנטים ואזרחים ותיקים זכאים לפטור מתשלום אגרת חניה באישור מועצת העיר. הסדר זה אינו מצוין בחוק העזר (העמדת רכב וחנייתו), התשע"א-2010.

13.2 הביקורת מעירה כי על העירייה לפעול לתיקון חוק העזר בנושא מתן פטור מתשלום אגרת חניה.

14. תהליך תקינות המכרז למדחני חניה (פרק 14)

14.1 מבדיקת הביקורת עולה כי תהליך ביצוע המכרז הכולל פרסומו, קבלת חוות דעת, כינוס ועדת המכרזים ואישורו בוצעו כדן.

15. אימות תיקון ליקויים לדו"ח ביקורת בנושא דו"חות חניה משנת 2010 (פרק 15)

15.1 במהלך שנת 2010 בוצעה ביקורת בנושא דו"חות חניה, בה נמצאו ליקויים בנושא.

15.2 כל ליקויי הביקורת תוקנו, פרט לנושא דו"חות הנמצאים בסטטוס "המתנה להחלטת בית המשפט".

דו"ח ביקורת בנושא הסדרי חניה ציבורית בתחומי הרשות המקומית והפעלתם

1. מבוא

1.1. הרשות המקומית משמשת נאמן הציבור בכל פעולותיה. בפקודת העיריות [נוסח חדש] הוגדרו לעירייה תפקידים וסמכויות, ובין היתר הוסמכה היא לעשות כל פעולה שעירייה מצווה לעשותה על פי פקודת העיריות או על פי כל דין אחר. על חלוקת משאבי העירייה להיעשות בהליך מסודר ושקוף, וזאת, בכדי למנוע הקצאה לא שוויונית של משאבים.

1.2. הסדרי התנועה הוגדרו בתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 ומשמשים בסיס לכל מערך התחבורה ברשת הדרכים. בשל הגידול באוכלוסייה ובנפח התנועה, ריבוי המינוע והגידול המתמשך בהיקף הפעילות בכל תחומי החיים, עולה גם חשיבותם של הסדרי התנועה ובכללם הצורך להוסיף מקומות חניה במרכזים העירוניים. על הסדרים אלה להיות יעילים ובטיחותיים על מנת שהתושבים יוכלו להפיק מהם תועלת ולנצל טוב יותר את רשת הדרכים.

1.3. המחוקק קבע את הגורמים המוסמכים לקביעת הסדרי תנועה בתחום השיפוט של הרשויות המקומיות ובכללם תמרורים להסדרת החניה, הצבתם, התקנתם, הפעלתם ותחזוקתם. בתקנות התעבורה מוגדרת חניה בתור "העמדת רכב לזמן כל שהוא, שלא לשם העלאת אנשים או הורדתם או טעינת מטען או פריקתו מיד, בלי הפסקות, בין שיש ברכב נהג או אנשים או מטען ובין שאין".

1.4. החניה היא מרכיב קריטי בתחום ניהול התחבורה וקביעת המדיניות בנושא זה, והיא משפיעה על השימוש בקרקע, איכות האוויר, עומסי התנועה, הבטיחות והפיתוח הכלכלי ועל טיב השירות שניתן לתושב ואיכות חייו.

1.5. בעיית החניה הולכת ומחריפה כתוצאה מגידול בשיעור כלי הרכב ומחוסר היכולת להגדיל באותו שיעור את מקומות החניה במרכזים העירוניים, שבהם מתרכזים רוב השירותים והעסקים. הסדרי החניה הם מרכיב חשוב בקידום המסחר ופיתוח עסקים והם אמצעי יעיל המאפשר למשתמשים רבים להפיק תועלת מיחידת שטח אחת (מתוך דו"ח ביקורת מבקר המדינה).

- 2.1. המחלקה האמונה על תחום הסדרי חניה היא מחלקת הפיקוח המשמשת כאחת מזרועות האכיפה העיקריים של העירייה, מבצעת פעולות אכיפה בכפוף לחוקי עזר עירוניים וביניהם חוק עזר לקריית ביאליק (העמדת רכב וחנייתו), התשע"א-2010, על מנת לשמור על הסדר הציבורי ולמנוע פגיעה באיכות החיים של התושבים והמבקרים בעיר המגיעים מהישובים באזור כדי לקבל את שירותיה כעיר מטרופולין.
- 2.2. במחלקת הפיקוח ישנם 13 פקחים, כאשר מתוכם 7 פקחי חניה.
- 2.3. בשנת 2012, החלה בעיר אכיפה בנושא חניה בתשלום. בקריית ביאליק ישנם 6 רחובות שבהם החניה מותרת בתשלום (כחול לסירוגין) בהתאם לסמכות שניתנה לה בחוק העזר: "העמדת רכב וחנייתו".
- 2.4. תשלום חניה אפשרי באמצעות: פנגו, איזי פארק, סלופארק, כרטיס חניה מקומי שנתי מנייר ומדחנים מקומיים.
- 2.5. עד שנת 2014 תושבי הקריה יכלו לרכוש תו חניה מקומי שנתי בעלות של ₪35 (תושבי הקריה בגיל +70 וסטודנטים היו זכאים לתו חניה מקומי שנתי ללא תשלום).
- 2.6. בקריית ביאליק ישנם 8 רחובות שבהם החניה מותרת לדיירי הרחוב בלבד (תושבי הרחובות קיבלו תווי חניה לרכבם).
- 2.7. הכנסות מדו"חות חניה בתקופת הביקורת:

2014	2013	2012	
13,017	6995	14,762	מספר דו"חות שניתנו
2,392,050	1,364,900	2,154,200	היקף כספי בש"ח
981	408	975	מספר דו"חות שבוטלו
182,350	97,750	161,750	היקף כספי של ביטולי הדוחות בש"ח

- 3.1 תקנות התעבורה, תשכ"א-1961
- 3.2 פקודת העיריות (נוסח חדש)-1964.
- 3.3 חוק עזר לקריית ביאליק (העמדת רכב וחנייתו), תשע"א-2010.
- 3.4 חוזר מנכ"ל 4\2011
- 3.5 הודעת התעבורה (קביעת תמרורים), תשע"א-2010
- 3.6 פקודת התעבורה (נוסח חדש), תשכ"א-1961.
- 3.7 תקנות העיריות, תשס"ה-2005
- 3.8 תקנות העיריות (מכרזים), תשמ"ח-1987

4. מטרות הביקורת

- 4.1 איתור חריגות מחוקים, הוראות ונהלי עבודה.
- 4.2 איתור חריגות מסמכויות.
- 4.3 איתור סיכונים עסקיים ותפעוליים.
- 4.4 איתור ליקויים מערכתיים (כגון: חסר או ליקוי בנהלים, ליקויי תוכנה).
- 4.5 איתור מקרים בהם קיים חשד לפגיעה בטוהר מידות מצד עובדי העירייה.
- 4.6 איתור מקרים בהם קיימת פגיעה בחיסכון, בשמירה על הרכוש וביעילות העבודה.
- 4.7 הביקורת בחנה את ההיבטים השונים הקשורים לנושא הסדרי חניה ציבורית, לרבות הנושאים הבאים: סמכות להסדרת חניית רכב, תכנית אב לחניה, הצבת תמרור לחניית כלי רכב מסחריים כבדים, הצבת תמרור המתיר חניה בתחנות אוטובוס בימי מנוחה, הצבת תמרור חניה במקום המיועד לנכים, הצבת תמרור וסימון אבני שפה המעידים על חניה בתשלום, חוק עזר לקריית ביאליק (העמדת רכב וחנייתו), תשע"א-2010, הסמכת פקחים, הכשרת פקחים, נהלי עבודה לפקחים, שיעור אגרת חניה, פטור מתשלום אגרת חניה, תהליך תקינות המכרז למדחני חניה.
- 4.8 אימות תיקון ליקויים לדוח ביקורת בנושא דוחות חניה משנת 2010.
- 4.9 כמו כן, הביקורת בדקה האם פעילות העירייה בתחום הסדרי חניה ציבורית בתחום הרשות המקומית מתבצעת תוך שמירה על חוקיות, סדירות, עקרון השוויון, חסכון, יעילות שקיפות ומניעת פגיעה בטוהר המידות.

- 5.1. במהלך החודשים מרץ ועד ספטמבר 2015 בוצעה ביקורת בעיריית קריית ביאליק.
- 5.2. הביקורת בחנה את ההתנהלות ביחס להסדרי חניה ציבורית בעיריית קריית ביאליק והפעלתם שבוצעו בין השנים 2012-2014 וכללה את ההיבטים הבאים:
- 5.3. סמכות להסדרת רכבים בחניות
רשות התמרור המקומית
ועדת התחבורה ובטיחות בדרכים
- 5.4. תכנית אב לחניה
- 5.5. הצבת תמרור לחניית כלי רכב מסחריים כבדים
- 5.6. הצבת תמרור המתיר חניה בתחנות אוטובוס בימי מנוחה
- 5.7. הצבת תמרור חניה במקום המיועד לנכים
- 5.8. הצבת תמרור וסימון אבני שפה המעידים על חניה בתשלום
- 5.9. חוק עזר לקריית ביאליק (העמדת רכב וחנייתו), התשע"א - 2010
- 5.10. הסמכת פקחים
- 5.11. הכשרת פקחים
- 5.12. נהלי עבודה לפקחים
- 5.13. שיעור אגרת חניה
- 5.14. הסדרי התשלום
- 5.15. פטור מתשלום אגרת חניה
- 5.16. תהליך תקינות המכרז למדחני חניה
- 5.17. אימות תיקון ליקויים לדו"ח ביקורת בנושא דו"חות חניה משנת 2010

1. סמכות להסדרת רכבים בחניות

1.1.1 רשות התמרור המקומית

אחריות להסדרת התנועה במדינה הוטלה על משרד התחבורה ועל הרשויות המקומיות. בסעיף 1 לתקנות התעבורה הוגדרה:

"רשות תמרור מרכזית – המפקח על התעבורה במשרד התחבורה שמונה לכל שטח המדינה או אדם שהמפקח אצל לו בהודעה ברשומות בסמכויותיו כרשות תמרור מרכזית, לכל שטח המדינה או לחלק ממנו".

מתוקף תקנה 18 לתקנות התעבורה, משרד התחבורה מסמיך את הרשויות המקומיות להיות רשויות תמרור מקומיות האחראיות להסדרת התנועה בתחום שיפוטן. רשות תמרור מקומית הוגדרה:

"כפי שהמפקח על התעבורה מינה אותו, בהודעה ברשומות, להיות רשות תמרור מקומית לגבי התחום או המקומות שקבעה".

ראש רשות מקומית או חבר מועצה, או עובד רשות מקומית שראש הרשות המקומית אצל לו את הסמכות, הוא ראש הרשות התמרור המקומית.

רשות התמרור המקומית מוסמכת גם לקבוע הסדר תנועה שיסדיר מקומות חניה בדרך שבהם תותר חניה, ובלבד ששולמה אגרת חניה ששיעורה נקבע בחוק העזר מתוקף תקנה 18.

נקבעו סמכויות הרשויות המקומיות עם הסמכתן לרשות תמרור מקומית להסדיר את התנועה בתחומן.

"(א) זולת אם הורתה רשות התמרור המרכזית אחרת, רשאית רשות התמרור המקומית, לאחר התייעצות עם קצין משטרה....להציב, לסמן או לסלק בכל דרך שבתחומה- (1) תמרור אזהרה והתרעה, (4) תמרורי איסורים והגבלות 435 ו-436 שתוקפם רק בשעות הלילה ותמרור 437 ו-439 לגבי הסדרי חניה. (7) תמרורי סימון על פני הדרך, (9) סמלים כמפורט בנספח להודעת התעבורה (קביעת לוח תמרורים) תשע"א-2010. (ב) בתחום שנקבע לה בידי רשות התמרור המרכזית בהודעה בכתב רשאית רשות תמרור מקומית, לאחר התייעצות עם קצין משטרה... לקבוע הסדר תנועה.

(ג) רשות תמרור מקומית רשאית בהסמכת רשות תמרור מרכזית ובהתייעצות עם קצין משטרה, לקבוע כל הסדר תנועה שלגביו לא ניתנו הוראות על פי תקנות משנה (א) ו- (ב). (ד) רשות תמרור מקומית תהיה אחראית להבאתו, התקנתו, הפעלתו, סימונו, רישומו ואחזקתו של כל הסדר תנועה שבתחומה".

1.1.1.1 מבדיקת הביקורת עולה כי בעירייה הוקמה רשות תמרור מקומית שבראשה עומד ראש העיר.

1.1.1.2 מבדיקת הביקורת עולה כי הרשות המקומית אינה התייעצה עם רכז תנועה ממשטרת ישראל בנושא הצבת תמרורים והסדרי חניה. במהלך הביקורת נראה כי החלה התייעצות עם רכז תנועה ממשטרת ישראל בתחומים אלו.

1.1.1.3 מטרת ההיוועצות היא לסייע לרשות בעבודתה ולכוון את מעשיה ולכן חשוב שהעירייה תתייעץ עם רכז תנועה ממשטרת ישראל.

בהתאם לסעיף 149 ו' לפקודת העיריות, על המועצה לבחור וועדה לבטיחות בדרכים שהינה ועדת חובה בעירייה ותפקידה ליזום ולתכנן פעילות בתחומים הנוגעים לבטיחות בדרכים. הועדה תגיש לאישור המועצה את תכניותיה ותפקח על ביצוע התכניות המאושרות.

סעיף 150 לפקודת העיריות (נוסח חדש) קובע כי

"נוסף על הועדות הנקובות בשמותיהם בפקודה זו או בחוק אחר, רשאית המועצה לבחור ועדות קבועות או וועדות ארעיות שתפקידן לייעץ למועצה בעניינים או במקרים מסוימים".

בהנחיות שהוציא משרד הפנים (המדריך לנבחר ברשות המקומית) פורטו בין השאר הוועדות שהרשויות המקומיות רשאיות למנות, סמכויותיהן ותחומי פעילותן. ביניהן ועדת תחבורה שהיא וועדה מקצועית בנושא תחבורה והסדרי תנועה שתפקידה לייעץ למקבלי ההחלטות ברשות המקומית בעניינים אלו. ועדת התחבורה מייעצת וממליצה לכל ענייני התחבורה של הרשות המקומית, וכל רשות רשאית לקבוע את הרכבה לפי צרכיה ומבחר האנשים העומדים לרשותה, אך עליה להעדיף מומחים בנושאי התחבורה השונים. לצורך התייעלות הוקמה וועדה אחת המרכזת את הסמכויות הן של וועדת התחבורה והן של ועדת בטיחות בדרכים. לפי סעיף 166 (אא) לפקודת העיריות

"ועדה שחובה להקימה לפי כל דין תכונס לפחות אחת לשלושה חודשים..."

בהתאם לסעיף 149 ו' לפקודת העיריות מספר חברי הוועדה בעירייה שמספר תושביה 100,000 - 30,000 יהיו 12 חברים.

מבדיקת הביקורת עולה כי לא נמצאו ליקויים בנושא התכנסות הוועדה.

תכנית אב לחניה

2.1. תכנית אב לתנועה אמורה לכלול מיפוי כללי של הרחובות הנמצאים בתחומה של הרשות המקומית על פי עומסי תנועה, קרבתם לאזורים מסחריים ולסביבת המגורים. תכנית זו צריכה לקחת בחשבון גם את צרכי החניה של תושבי הרשות המקומית ולקבוע את זמני החניה בתשלום בהתאמה.

2.2. בבדיקתנו נמצא כי העירייה לא ביצעה תכנית אב להסדרת חניה ולכן הביקורת ממליצה להכין תכנית כזו שתכלול בחינה מקיפה וכוללת של צרכי החניה שבתחומה. יש להתחשב בצרכי התושבים והמבקרים, עומסי התנועה ומצוקת החניה בתחום הרשות על מנת לשפר את רווחת התושבים. כמו כן, יש לכלול רישום ממוחשב של כל תמרורי הסדרי החניה בעיר.

3. הצבת תמרור לחניית כלי רכב מסחריים כבדים

בסעיף 27 (ג) לתקנות התעבורה נקבע כי:

"לא יעמיד אדם בלילה רכב מסחרי שמשקלו הכולל המותר עולה על 10,000 ק"ג או רכב עבודה ולא יחנה רכב כאמור באזור שנאסרה בו החניה והעמדת רכב בידי רשות תמרור מקומית".

בסעיף 16(1) לאותן תקנות נקבע כי המפקח הארצי על התעבורה רשאי לקבוע בהודעה ברשומות את דוגמאות התמרורים, סוגיהם, מידותיהם, צבעיהם, צורתיהם, משמעויותיהם, אופן הצבתם וסימונם. בתוקף סמכות זו פרסם המפקח הארצי על התעבורה את הודעת התעבורה (קביעת תמרורים), התשע"א-2010 (להלן - לוח התמרורים), והנחיות מפורטות להצבתם (תקנות והנחיות להצבת תמרורים - 2014 שפרסם משרד התחבורה והבטיחות בדרכים).

לפי ההנחיות להצבת תמרורים, ההסדר האוסר על חניית רכב מסחרי שמשקלו הכולל המותר עולה על 10 טונות (להלן- משאית כבדה) חל על שכונות מגורים ונועד לספק לתושביהן איכות חיים, שקט, מניעת הפרעות ואוויר נקי. עוד נקבע בהנחיות להצבת תמרורים כי צריך לוודא שיש אמצעים משלימים להטלת האיסור על חניית לילה למשאיות כבדות, כגון חלופה סבירה לחניית משאיות במקום מוסדר ומוגן ושירות תחבורה ציבורית מאזור החניה המותרת אל שכונות המגורים.

3.1. **בבדיקתנו נמצא כי מתוך 9 כניסות לעיר שנבדקו (שדרות ירושלים, רחוב אצ"ל, רחוב אפרים, רחוב הגפן, דרך עכו בכניסות: שדרות חן, צומת כורדאני, גוש חלב, תחנת דלק פז, אזור התעשייה צפון) ב-3 כניסות (צומת כורדאני, תחנת דלק פז, אזור תעשייה צפון) לא הוצב שלט ובו תמרור האוסר על העמדת רכב מסחרי כבד ברחבי העיר פרט למקומות שאושרו לחניית לילה המפורטים בשלט.**

3.2. **הביקורת מעירה להציב בכל כניסה לעיר, שלט ובו תמרור האוסר חניית כלי רכב מסחריים כבדים, ורשימת המקומות בהם הותרה חניית רכבים מסוג זה.**

4. הצבת תמרור המתיר חניה בתחנות אוטובוס בימי מנוחה

- 4.1. הסטטוס קוו במדינת ישראל שלפיו תחבורה ציבורית אינה פועלת בשבתות וימי מנוחה ומצוקת החניה בתחומי הרשויות המקומיות הביאו בשנת 2009 לתיקון בפקודת התעבורה, המאפשר להחנות כלי רכב בתחנות אוטובוס בימי שבת וימי מנוחה.
- 4.2. על פי סעיף 1א70. (א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש],
- "רשות תימרוור מקומית תציב, בתחום תחנת אוטובוס, תמרור הקובע כי ניתן להחנות או להעמיד רכב פרטי בתחום תחנת האוטובוס, משעה 20:00 בערב יום מנוחה ועד שעה 16:00 ביום המנוחה; בסעיף זה, "ימי מנוחה" – כמשמעותם בסעיף 18א(א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948".*
- 4.3. משיחה שהביקורת קיימה עם מנהל מחלקת הפיקוח עולה כי הפקחים לא מבצעים אכיפת חניה בתחנות האוטובוס בימי המנוחה, אלא אם ישנה קריאה מיוחדת של אחד השכנים ו/או הרכב שחוסם את חניית האוטובוס חונה בצורה חריגה ומוגזמת.
- 4.4. מבדיקת הביקורת עולה כי בתקופה שבין 2012 ועד 2014 ניתנו 140 דוחות בשל "העמדת רכב בתחום תחנת אוטובוס". לא נמצאו דוחות שניתנו ביום המנוחה (שבת).
- 4.5. עוד עולה מבדיקת הביקורת כי מתוך 93 הדוחות שניתנו נמצא כי 36 מהם בוצעו ברחוב יקינטון ו-17 בשדרות ויצמן.
- 4.6. הביקורת העלתה כי העירייה לא הציבה שלטים המתירים חניה בתחנות אוטובוס על פי פקודת התעבורה.
- 4.7. הביקורת ממליצה לבצע מיפוי של תחנות אוטובוס שבהן ניתן להחנות בימי מנוחה, על פי התנאים שנקבעו בסעיף 1א70 לתקנות התעבורה, ולהציב בהן תמרורים כנדרש, ובכך לאפשר לאזרחים לחנות בהן בימי המנוחה ולהקל את מצוקת החניה.

5.1. בהתאם לחוק העזר העמדת רכב וחנייתו, התשע"א-2010, סעיף 3 א':

"רשות התמרור המקומית רשאית לאחר התייעצות עם קצין משטרה ובהסכמת המפקח על התעבורה, אם הסכמה זו דרושה לפי תקנה 18 לתקנות התעבורה לקבוע מקום חניה מוסדר ולהסדיר את החניה בו על ידי תמרור כפי שנקבע בהודעת התעבורה."

מבדיקת הביקורת עולה כי:

- 5.1.1. העירייה מנהלת ניהול אינוונטר של חניות פרטיות לנכים וכן מיקום התמרורים.
- 5.1.2. רשות תמרור מקומית שולחת אחת לשנה את רשימת האינוונטר למפקד העיר להתייעצות, ולא לקצין משטרה כהגדרתו בתקנות התעבורה, תשכ"א – 1961.
- 5.1.3. עוד עולה כי העירייה מבקשת אחת לשנה התייעצות של קצין משטרה בדיעבד על הצבת התמרורים שכבר הוצבו ולא לפני הצבתם.
- 5.1.4. הביקורת ממליצה למחשב את רישום התמרורים. נציין כי רישום זה דרוש לצורך הוכחת חוקיות התמרורים בבתי המשפט, במידה ומתעוררת שאלה בדיון משפטי אודות עבירת תנועה, בתאריך מסוים.
- 5.1.5. עוד עולה מבדיקת הביקורת כי מתוך 10 חניות פרטיות לנכים שנבדקו, נמצא כי כל החניות מאושרות.

6. הצבת תמרור וסימון אבני שפה המעידים על חניה בתשלום

- 6.1. כדי ליצור אחידות בתמרור הסדרי התנועה על פי הודעת התעבורה המתעדכנת מפעם לפעם, לרבות אחידות בתמרור מקומות החניה בתשלום, ועל מנת להביא לידיעת משתמשי הדרך בבירור את המועדים שבהם חלה חובת תשלום אגרת חניה ואת מגבלות החניה, אם יש כאלה, יש לסמנם בתמרור המתאים לפי לוח התמרורים.
- 6.2. הודעת התעבורה (קביעת תמרורים), תשע"א- 2010 הגדירה תמרור סימון על פני הדרך:
- "סימון על פני הדרך, בתוך פני הדרך או על אבני שפת הכביש, בצבע או בכל אמצעי אחר".*
- בחלק 8 לתוספת ללוח התמרורים נקבעו תמרורי סימון על פני הדרך הכוללים אבני שפה צבועות, ולגביהן נקבעו בלוח התמרורים שלוש צורות סימון ובניהן תמרור מספר 817- המתאר אבני שפה צבועות לסירוגין בצבע כחול המתירות חניה על הכביש שעל אבני השפה או על המדרכה על פי הוראות תמרור 439 או 626 או 627.
- 6.3. במיקום שנקבע לחניה מוסדרת בתשלום מוטל על הרשות המקומית להציב את התמרור 439 שבו יפורטו מגבלות של סוגי הרכב, משך החניה וסדרי התשלום על פי חוק העזר העירוני להעמדת רכב וחנייתו.
- 6.4. מבדיקת הביקורת עולה כי בשדרות ויצמן העירייה סימנה אבני שפה בכחול לבן ולא כחול לסירוגין, צורת סימון שלא נקבעה בלוח התמרורים.
- 6.5. הביקורת מעירה כי קביעת תמרורים בסימון אבני שפה שלא לפי לוח התמרורים יוצרת אי בהירות ואינה עולה בקנה אחד עם הודעת התעבורה ולוח התמרורים התקף כיום.

7. חוק עזר לקריית ביאליק (העמדת רכב וחנייתו), התשע"א- 2010

- 7.1. על פי סעיף 249 (29) לפקודת העיריות, אחת מסמכויות העירייה היא "לעשות בדרך כלל, כל מעשה הדרוש לשם שמירה על תחום העירייה, בריאות הציבור והביטחון בו".
- בהתאם לסעיף 250 לפקודת העיריות "מועצה רשאית להתקין חוק עזר כדי לאפשר לעירייה ביצוע הדברים שהיא נדרשת או מוסמכת לעשותם על פי הפקודה או כל דין אחר או לעזור לה בביצועם או כדי לדרוש מבעל נכס או מחזיקו לבצע באותו נכס עבודה הנחוצה למטרה האמורה".
- 7.2. בנוסף סעיף 77 (א) (3) לפקודת התעבורה (נוסח חדש) (להלן -פקודת התעבורה), מסמיך את מועצת הרשות המקומית, בהסכמת שר הפנים ושר התחבורה, להתקין חוקי עזר בדבר האמצעים שיינקטו לגבי רכב החונה במקום שהעמדתו אסורה על פי חיקוק.
- 7.3. **תכליתו של חוק העזר לחניה** היא לאפשר לרשות המקומית לאכוף בתחומה את חוקי התעבורה בדבר העמדת רכב וחנייתו, בין השאר חניה במקום שהחניה בו אסורה (סימון אדום –לבן), חניה ללא היתר במקום המיועד לחניית נכים, חניה בקרבת מעבר חציה וחניה על המדרכה; חוק העזר חיוני להבטחת הסדר בתחום שיפוטה של הרשות המקומית ולהבטחת שלומם ובטיחותם של תושביה והבאים בשטחה.
- 7.4. בשנת 2011 פרסם משרד הפנים בחוזר מנכ"ל 411 חוק עזר מומלץ להעמדת רכב וחנייתו. המלצה זו משמשת מסגרת כוללת לחוקי העזר, הטעונה השלמות והתאמות לתנאים המיוחדים של כל רשות מקומית.
- 7.5. **מבדיקת הביקורת עולה כי התמרורים המופיעים בחוק העזר אינם תואמים ללוח התמרורים החדש המופיע בתוספת להודעת התעבורה (קביעת תמרורים), תשע"א- 2010. הביקורת העירה כי יש לשנות את חוק העזר בהתאם לחוק.**
- 7.6. עוד עולה מבדיקת הביקורת כי בסעיף 3 (ה) לחוק העזר לקריית ביאליק (העמדת רכב וחנייתו), התשע"א- 2010, לא מצוינים כל אמצעי התשלום האפשריים לתשלום אגרת חניה במקומות חניה המוסדרים בתשלום.
- 7.7. התובע העירוני מסר בגובתו לממצאי הדוח כי לאחרונה הוגשה בקשה למשרד הפנים, משרד התחבורה ומשרד המשפטים, לתיקון חוק עזר זה. עם קבלת אישורם יתוקן חוק העזר.
- 7.8. עוד עולה מבדיקת הביקורת כי העירייה בהתאם להחלטת מועצת העיר אישרה מתן פטור לסטודנטים ואזרחים וותיקים כך שתהיה להם זכות חניה ללא תשלום בכל רחבי העיר ובכל שעות היממה במקום שבהם נדרש לשלם תמורתה. זכות זו אינה נקבעה בחוק העזר לקריית ביאליק (העמדת רכב וחנייתו), התשע"א- 2010.
- 7.9. הביקורת מעירה כי על העירייה לפעול על פי הוראות חוק העזר התקף כיום, שאינו מאפשר מתן פטור מתשלום אגרת חניה או לחילופין לפעול לתיקון חוק העזר האמור.

א. אכיפת חוקי העזר העירוניים, לרבות חוק העזר להעמדת רכב וחנייתו דורשת הסמכה של פקחים. על פי חוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה), תשע"א-2011. ראש רשות מקומית רשאי להסמיך, מבין עובדי הרשות המקומית, פקחים עירוניים, שיהיו נתונות להם הסמכויות לפי פרק זה, כולן או חלקן, לשם פיקוח על ביצוע חוקי עזר, ובלבד שלא יוסמך פקח עירוני אלא אם כן התקיימו בו כל אלה:

- (1) הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי, לדעת היועץ המשפטי לרשות המקומית, לשמש כפקח עירוני;
- (2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי פרק זה, כפי שהורה שר הפנים בהסכמת השר;
- (3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים, ככל שהורה שר הפנים.

ב. הודעה על הסמכת פקח עירוני לפי סעיף זה תפורסם ברשומות.

ג. אין בהוראות פרק זה כדי לגרוע מסמכות ראש הרשות המקומית או מועצת הרשות המקומית להסמיך פקחים או למנותם לפי כל דין.

- 8.1 מבדיקת הביקורת עולה כי כל הפקחים קיבלו מכתב הסמכה מראש העיר.
- 8.2 עוד עולה מבדיקתנו, כי לא נמצאו מסמכים המעידים על היעדר רישום פלילי ל-5 מתוך 15 פקחים.

9. הכשרת פקחים

- 9.1 פקחים עירוניים עוסקים במגוון תחומים מוניציפליים וביניהם פיקוח על העמדתם של רכבים וחנייתם.
- 9.2 משרד הפנים מבצע מזה מספר שנים, באמצעות המפע"מים (מרכזי הדרכה ופיתוח), קורסים ייעודיים לפקחים רב-תחומיים העוסקים בסוגיות בתחום החוק והמשפט, עקרונות הפיקוח העירוני, הכרת הרשות המקומית ודרכי פעילותה ומיומנויות בתחום התקשורת הבין-אישית.
- 9.3 מבדיקת הביקורת עולה כי 3 מתוך 15 פקחים לא קיבלו הכשרה.

10. נהלי עבודה לפקחים

- 10.1. נהלי עבודה מאפשרים לרשות המקומית להפעיל את סמכותה בשקיפות, מחילים את עקרונות השוויוניות, האחידות והעקביות בפעילות העירונית וכוללים מנגנוני בקרה ודיווח של תהליכי העבודה ופיקוח עליהם.
- 10.2. לנהלים כתובים בנושא החניה יש חשיבות רבה, שכן הם מגדירים את מדיניות החניה, את שיטות העבודה ואת ההנחיות המקצועיות לפקחים.
- 10.3. **בביקורת עלה כי עיריית קריית ביאליק לא קבעה נהלי עבודה המגדירים את מדיניותה בתחום החניה או קובעים הנחיות מקצועיות לעבודת הפקחים.**
- 10.4. **לביקורת נמסר כי טיוטת הנהלים בנושא זה הועברה על ידי מנהל המחלקה ליועצת המשפטית לשם אישורה.**
- 10.5. **עוד נציין כי לכל פקח ישנו ספר עזר שנמצא בין יתר הציוד איתו הוא יוצא לעבודתו ובו ישנו פירוט מקוצר של כל החוקים הרלוונטיים לעבודתו.**

11. שיעור אגרת חניה

- 11.1. רשות התמרור המקומית מוסמכת לקבוע מקומות חניה שבהם תותר החניה, ובלבד ששולמה אגרת חניה ששיעורה לא יעלה על השיעור המרבי הקבוע בחוק העזר של הרשות המקומית.
- 11.2. אדם המחנה את רכבו במקום חניה מסומן שבו חלה חובת תשלום של אגרת חניה חייב להעמידו בהתאם להוראות התמרור. באין סימון, הוא חייב להעמידו כפי שמורות תקנות התעבורה, ובלבד ששילם אגרת חניה על פי השיעור שקבעה רשות התמרור המקומית לאותו אזור חניה, ושיעורה לא יעלה על שיעור האגרה המרבי הקבוע בחוק העזר לקריית ביאליק (העמדת רכב וחנייתו), תשע"א-2010, בהתאם לסוג הרכב.
- 11.3. כדי לעודד תחלופת רכבים והגברת הזמינות של מקומות חניה הגבילו הרשויות המקומיות את זמן החניה המוסדרת בתשלום.
- 11.4. **מבדיקת הביקורת עולה כי לא נמצאו ליקויים בתחום זה.**

על פי סעיף 70 ב לפקודת התעבורה,

(א) "החניה בתשלום בדרך עירונית תהיה על פי הסדר חניה הנהוג בתחומי הרשות המקומית בה מצויה אותה דרך או על פי הסדר חניה ארצי אחיד, על פי בחירתו של נהג הרכב". (ב) "בסעיף זה, "הסדר חניה ארצי אחיד"- כרטיס חניה ארצי מטעם המרכז לשלטון מקומי או כל הסדר אחר שיבוא מטעמו במקומו". (ג) "שר הפנים ושר התחבורה יקבעו, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת את המחיר המרבי עבור החניה על-פי הסדר החניה הארצי האחיד".

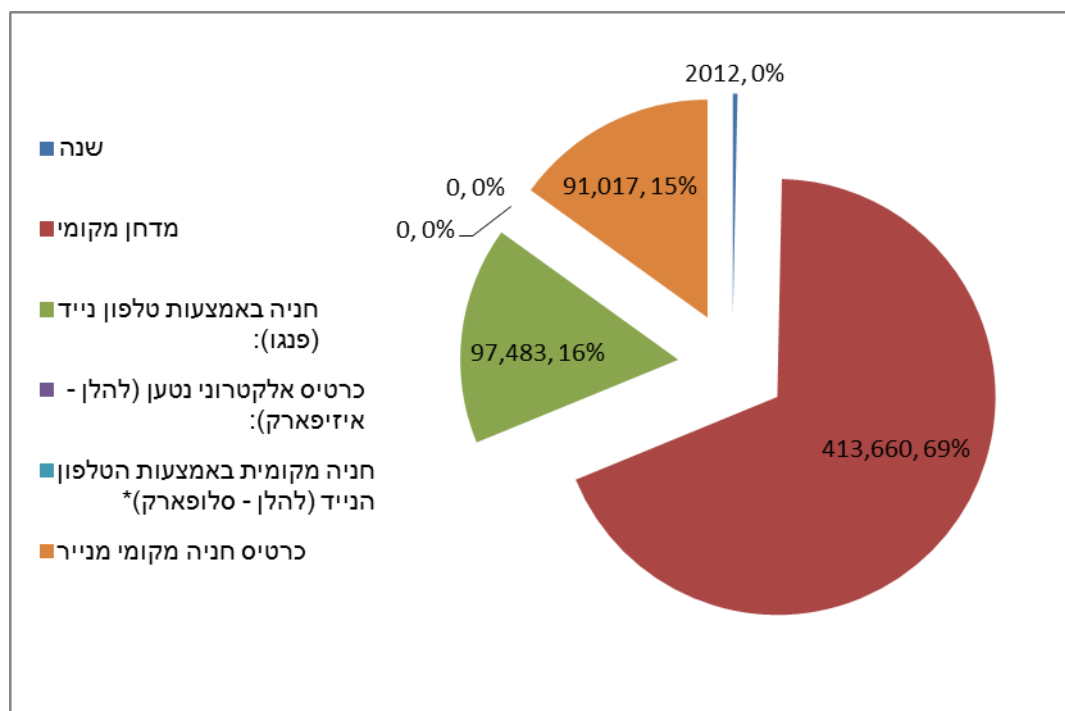
התשלום עבור חניה מתאפשר באמצעות כמה הסדרי תשלום מקומיים וארציים. **הסדרי תשלום ארציים:** המרכז לשלטון מקומי, באמצעות החברה למשק וכלכלה שבבעלותו, מפעיל כיום שני הסדרי חניה ארציים: כרטיס חניה אלקטרוני נטען (השייך לחברת איזיפארק, שעמה התקשרה החברה למשק וכלכלה בשנת 1998), וכן חניה באמצעות הטלפון הנייד (המתבצע על ידי חברת פנגו, שעמה התקשרה החברה למשק וכלכלה בשנת 2007).

1. **כרטיס אלקטרוני נטען (להלן - איזיפארק):** כרטיס הנטען בסכום מסוים. באזור החניה המוסדרת על הנהג להפעיל את הכרטיס באמצעות רישום קוד העיר שבה הוא חונה וזמן החניה הנדרש ולהניח את הכרטיס על שמשות החלון הקדמי.
2. **חניה באמצעות טלפון נייד (להלן - פנגו):** לאחר הצטרפות כמנוי לשירות, בכניסה לחניה מתקשר המנוי למספר טלפון ומתחיל תהליך שבמהלכו המערכת מזהה את הלקוח ואת מיקומו ומתחיל חיוב בגין החניה על פי התעריפים שקבעה כל אחת מהרשויות המקומיות.
3. **הסדרי התשלום מקומיים:** נוסף על הסדרי התשלום הארציים, רשות מקומית רשאית לאפשר תשלום של אגרת חניה באמצעי תשלום מקומיים לפי שיקול דעתה.
4. **כרטיס חניה מקומי שנתי מנייר:** כרטיס חניה המתאים רק לרשות המקומית שבה הוא מונפק. על הכרטיסים מודפסים השעות שבהן בעל הכרטיס רשאי להחנות. בעת החניה מסמנים על גבי הכרטיס את השעה ומשך הזמן הנדרש לחניה (מוגבל לשעתיים).
5. **מדחנים מקומיים:** מדחן צג הוא מתקן המשרת מקום חניה יחיד או זוג מקומות חניה. הנהג משלם במטבעות לפי הזמן שברצונו להחנות. על צג המדחן תהבהב הודעה כי שולם עבור הרכב החונה במקום עם ציון זמן החניה שנותר. כעבור זמן, התצוגה תתחלף ותודיע כי חלף זמן החניה שעבורו שולם; מדחן כרטיס הוא מתקן המשרת כמה מקומות חניה כ-20-30 מקומות חניה בהתאם לתנאי הרחוב). הנהג משלם בעבור זמן החניה במטבעות. המדחן מנפיק כרטיס חניה, והנהג מצמיד את הכרטיס לחלון הרכב.
6. **חניה מקומית באמצעות הטלפון הנייד (להלן - סלופארק):** לאחר הצטרפות כמנוי לשירות, עם הכניסה לחניה מתקשרים למספר טלפון ומתחיל תהליך שבמהלכו המערכת מזהה את הלקוח ואת מקומו ומחייבת אותו בגין החניה.

להלן התפלגות הסדרי תשלום אגרת החניה בש"ח :

שנה	מדחן מקומי	חניה באמצעות טלפון נייד (פנגו):	כרטיס אלקטרוני נטען (להלן - איזיפארק):	חניה מקומית באמצעות הטלפון הנייד (להלן - סלופארק)*	כרטיס חניה מקומי שנתי מנייר
2012	413,660	97,483	בשנה זו התשלום לחברה שולם דרך החברה למשק ביחד עם חברת פנגו	- -	91,017
2013	389,599	112,101	22,756	- -	86,065
2014	520,150	218,588	18,317	- -	56,350
סה"כ	1,323,409	428,172	41,073	0	142,415

- העירייה חתמה על חוזה התקשרות עם ספק זה במהלך שנת 2015.

12.1. מבדיקת הביקורת עולה כי עיריית קרית ביאליק מאפשרת תשלום בכל אפשרויות הסדרי התשלום הקיימות. מהתרשים עולה כי כ-70% מתשלומי אגרות החניה מתבצעים באמצעות מדחן מקומי.

12.2. עוד עולה כי תשלום באמצעות תו חניה שנתי מנייר הופסק בעקבות תביעה ייצוגית אשר הוגשה בתקופת הביקורת בהקשר לתקינותו כהסדר תשלום במקומות בהם החניה מוסדרת בתשלום. טרם התקבלה תשובת בית המשפט בנושא ולכן העירייה ממתינה לתשובת בית המשפט עד סיום ההליך המשפטי.

13. פטור מתשלום אגרת חניה

- 13.1. הרשות המקומית יכולה לקבוע בחוק העזר ל"העמדת רכב וחנייתו" על הענקת פטור מתשלום אגרת חניה לאדם או לקבוצת אנשים אם סבור שיש נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת. תווית חניה לתושבי אזור במקום חניה מוסדר.
- 13.2. מהביקורת עולה כי סטודנטים ואזרחים ותיקים זכאים לפטור מתשלום אגרת חניה באישור מועצת העיר. הסדר זה אינו מצוין בחוק העזר "להעמדת רכב וחנייתו - התשע"א-2010.
- 13.3. הביקורת מעירה כי על העירייה לפעול לתיקון חוק העזר בנושא מתן פטור מתשלום אגרת חניה.

14. **תהליך תקינות המכרז למדחני חניה**

סעיף 197 לפקודת העיריות קובע כי

"לא תתקשר עירייה בחוזה להעברת מקרקעין או טובין, להזמנת טובין או לביצוע עבודה אלא על פי מכרז פומבי". על פי סעיף 198 לפקודת העיריות, "השר יקבע, בתקנות, את צורת המכרז ואת דרכי הזמנתן וקבלתן של הצעות המחירים, ורשאי הוא לקבוע בהן סוגים של חוזים כאמור, שבהם רשאית העירייה להתקשר ללא מכרז פומבי או ללא מכרז בכללי".

תכלית המכרז היא להבטיח שוויון הזדמנויות למתמודדים בכוח ומקסום התועלת לעורך המכרז, ומתוך כך תובטח התקשרות מיטבית ושמירה על מנהל תקין ועל טוהר המידות. כאשר עולה צורך בעסקה או שירות שהציבור זקוק להם, חלה חובת המכרז. תכלית המכרז היא למנוע הקצאה של משאבי הציבור בדרך לא תקינה, להגביר תחרות, למנוע פגיעה בחופש העיסוק ולהגשים את עקרון השוויון. עוד נועד המכרז לשמור על טוהר המידות ולמנוע משוא פנים ואף מראית עין לכך.

מכרז מספר 13/2011 - ביצוע שירותי חניה מוסדרת בעיר קרית ביאליק

מכרז		
האם הוצא מכרז	כן	פרסום בחברה למשק וכלכלה
תאריך הוצאת המכרז	31/5/2011	
פרוטוקול ישיבה של ועדת מכרזים – פתיחה	19/6/2011	יש קוורום חוקי. נכחו 2 מתוך 3 חברים.
מספר הצעות בפתיחה	6	
חוות דעת מקצועית של יועץ חיצוני בתחום הרלוונטי	יולי 2011	עדי נ. הלפרן – יועץ ניהול מערכות תנועה וחניה
האם קיימת סטייה משמעותית בין האומדן לבין ההצעה שהקבלה	לא	
חוות דעת של יועץ לענייני מכרזים	יולי 2011	יעדים אמ.פי (2007) בע"מ
פרוטוקול ישיבה של ועדת מכרזים – החלטה וקביעת זוכה	18/7/2011	הומלץ על זוכה (שמו מצוי בניירות העבודה). יש מניין חוקי של חברי הוועדה. נכחו 2 מתוך 3 חברים. הוחלט להעביר ליועץ בשנית.
חוות דעת של היועצת המשפטית	31/8/2011	
פרוטוקול ישיבה של ועדת מכרזים – החלטה וקביעת זוכה	31/8/2011	הומלץ על זוכה (שמו מצוי בניירות העבודה). יש מניין חוקי של חברי הוועדה. נכחו 2 מתוך 3 חברים.
אישור ראש העיר	31/8/2011	
שם הזוכה	(שמו מצוי בניירות העבודה)	
חוזה עם הזוכה	4/9/2011	
התמורה	(פירוט מצוי בניירות העבודה)	
בתוקף עד	שנתיים + חידוש כל שנה ולא יותר מחמש שנים	
הארכת תוקף	3/3/2015	הוארך עד 28/2/2016

- 14.1. בשנת 2011 פרסמה הרשות מכרז בנוגע ל"ביצוע שירותי חניה מוסדרת בקרית ביאליק".
- 14.2. ועדת המכרזים התכנסה לדיון והחליטה ביום 31/8/2011. בדיון נקבע כי הספק שזכה הינו חברת (שמו מצוי בניירות העבודה).
- 14.3. התשלום בפועל לספק הינו $19.89\% +$ מע"מ מכלל ההכנסות ממדחני הכרטיס וזאת בהתאם לחוזה שנחתם עם הספק הזוכה.
- 14.4. מבדיקת הביקורת עולה כי תהליך ביצוע המכרז הכולל פרסומו, קבלת חוות דעת, כינוס ועדת המכרזים ואישורו בוצעו כדין.

15. אימות תיקון ליקויים לדו"ח ביקורת בנושא דו"חות חניה משנת 2010

במהלך שנת 2010 ביצע מבקר העירייה דו"ח ביקורת בנושא דו"חות חניה להלן הערות הביקורת המתייחסות על מעקב אחר תיקון ליקויים בעירייה:

ממצאים מדו"חות ביקורת שנערכו ע"י מבקר העירייה

עיקרי ממצאים והמלצות ביקורת פנים שנערכה בשנת 2010 בנושא דו"חות חניה:

1. **הערת הביקורת:** נמצאו 600 דוחות שדווחו למחשב בסטאטוס "בקשה להישפט" והטיפול בהם לא בוצע במלואו כמפורט להלן:

1.1. 450 דוחות היו בסטאטוס ערעור, למרות שבגין דו"חות אלו ניתן פסק דין מבית משפט, אולם לאחר שבית המשפט נתן את פסק דין, אלו לא הוזנו כראוי ולכן במערכת המחשב הם מופיעים כדו"חות פתוחים שטרם הסתיים בהם הטיפול. אציין כי במקרים אלו אין אבדן כספי, שכן אכיפת החיוב נעשית ע"י מערכת בתי המשפט.

בדיקת הביקורת: הנושא תוקן. כיום ישנם רק 15 דו"חות וכולם מטופלים במהלך הטיפול השוטף של העבודה.

1.2. **הערת הביקורת:** 130 דו"חות דווחו למחשב כהמתנה לבית משפט, אולם החומר לא הועבר לבית משפט. אציין כי חלק מהדו"חות תוקנו לאחר מכן ונשלחו לבית המשפט לשם קבלת תאריך לדיון וחלק מהדו"חות בוטלו ע"י היועצת המשפטית עקב התיישנות.

בדיקת הביקורת: תוקן חלקית. כיום יש 393 דו"חות, אולם כולם הועברו לבית המשפט (בדו"ח הקודם ניתנה הערה כי הדו"חות לא הועברו לבית המשפט). עם זאת ועקב אי סנכרון מערכות בין העירייה ובין בית המשפט אין תשובה מהי החלטת בית המשפט ולפיכך הנתון לא הוזן במערכת ונמצא עדיין בסטטוס ממתין להחלטת בית המשפט.

1.3. **הערת הביקורת:** 20 כתבי אישום לא בוצעו כנדרש, ולא כללו את כל החומר הנדרש. כל כתבי האישום תוקנו ונשלחו מחדש לבית משפט.

בדיקת הביקורת: הנושא תוקן. כל כתבי האישום בוצעו כנדרש.

2. **הערת הביקורת:** בנוסף, נמצאו 401 דו"חות שהטיפול בהם לא בוצע במלואו **בדיקת הביקורת: הנושא תוקן.**

3. **הערת הביקורת:** הדו"ח האמור, יועבר לעיונה של היועצת המשפטית על מנת לבחון כיצד המחלקה המשפטית בעירייה משתלבת באותו מנגנון בקרה, לאור העובדה שמחלקה זו היא חלק מהתהליך.

4. **בדיקת הביקורת: הנושא תוקן. כיום למחלקה המשפטית ישנה מערכת מחשב ורק לה יש הרשאות לביטול דו"חות חניה.**

הסדרי התנועה משמשים בסיס לכל מערך התחבורה ברשת הדרכים. בשל הגידול באוכלוסייה ובנפח התנועה, ריבוי המינוע והגידול המתמשך בהיקף הפעילות בכל תחומי החיים, עולה גם חשיבותם של הסדרי התנועה. המחוקק קבע את הגורמים המוסמכים לקביעת הסדרי תנועה בתחום השיפוט של הרשויות המקומיות ובכללם תמרורים להסדרת החניה, הצבתם, התקנתם, הפעלתם ותחזוקתם. בנוסף, הסדרי החניה הם מרכיב חשוב בקידום המסחר ופיתוח עסקים והם אמצעי יעיל המאפשר למשתמשים רבים להפיק תועלת מיחידת שטח אחת. המחלקה האמונה על תחום הסדרי החניה היא מחלקת הפיקוח המשמשת כאחת מזרועות האכיפה העיקריים של העירייה, מבצעת פעולות אכיפה בכפוף לחוקי עזר עירוניים וביניהם חוק עזר לקריית ביאליק (העמדת רכב וחנייתו), התשע"א-2010. על מנת לשמור על הסדר הציבורי ולמנוע פגיעה באיכות החיים של התושבים והמבקרים בעיר המגיעים מהישובים באזור כדי לקבל את שירותיה כעיר מטרופולינית.

1. סמכות להסדרת רכבים בחניות (פרק 1)

1.1 רשות התמרור המקומית

1.1.1 מבדיקת הביקורת עולה כי בעירייה הוקמה רשות תמרור מקומית שבראשה עומד ראש העיר.

1.1.2 מבדיקת הביקורת עולה כי הרשות המקומית אינה התייעצה עם רכז תנועה ממשטרת ישראל בנושא הצבת תמרורים והסדרי חניה. במהלך הביקורת נראה כי החלה התייעצות עם רכז תנועה ממשטרה ישראל בתחומים אלו.

1.1.3 מטרת ההיוועצות היא לסייע לרשות בעבודתה ולכוון את מעשיה ולכן חשוב שהעירייה תתייעץ עם רכז תנועה ממשטרת ישראל.

1.2 ועדת התחבורה ובטיחות בדרכים

1.2.1 מבדיקת הביקורת עולה כי לא נמצאו ליקויים בנושא התכנסות הוועדה.

2. תכנית אב לחניה (פרק 2)

2.1 בבדיקתנו נמצא כי העירייה לא ביצעה תכנית אב להסדרת חניה ולכן הביקורת ממליצה להכין תכנית כזו שתכלול בחינה מקיפה וכוללת של צרכי החניה שבתחומה. יש להתחשב בצרכי התושבים והמבקרים, עומסי התנועה ומצוקת החניה בתחום הרשות על מנת לשפר את רווחת התושבים. כמו כן, יש לכלול רישום ממוחשב של כל התמרורים בעיר.

3. הצבת תמרור לחניית כלי רכב מסחריים כבדים (פרק 3)

3.1 בבדיקתנו נמצא כי מתוך 9 כניסות לעיר שנבדקו (שדרות ירושלים, רחוב אצ"ל, רחוב אפרים, רחוב הגפן, דרך עכו בכניסות: שדרות חן, צומת כורדאני, גוש חלב, תחנת דלק פז, אזור התעשייה צפון) ב-3 כניסות (צומת כורדאני, תחנת דלק פז, אזור תעשייה צפון) לא הוצב שלט ובו תמרור האוסר על העמדת רכב מסחרי כבד ברחבי העיר פרט למקומות שאושרו לחניית לילה המפורטים בשלט.

3.2 הביקורת מעירה להציב בכל כניסה לעיר, שלט ובו תמרור האוסר חניית כלי רכב

מסחריים כבדים, ורשימת המקומות בהם הותרה חניית רכבים מסוג זה.

4. הצבת תמרור המתיר חניה בתחנות אוטובוס בימי מנוחה (פרק 4)

- 4.1 הביקורת העלתה כי העירייה לא הציבה שלטים המתירים חניה בתחנות אוטובוס על פי פקודת התעבורה.
- 4.2 הביקורת ממליצה לבצע מיפוי של תחנות אוטובוס שבהן ניתן להחנות בימי מנוחה, על פי התנאים שנקבעו בסעיף 1א70 לתקנות התעבורה, ולהציב בהן תמרורים כנדרש, ובכך לאפשר לאזרחים לחנות בהן בימי המנוחה ולהקל את מצוקת החניה.

5. הצבת תמרור חניה במקום המיועד לנכים (פרק 5)

- מבדיקת הביקורת עולה כי :
- 5.1 העירייה מנהלת ניהול אינוונטר של חניות פרטיות לנכים וכן מיקום התמרורים.
- 5.2 רשות תמרור מקומית שולחת אחת לשנה את רשימת האינוונטר למפקד העיר להתייעצות, ולא לקצין משטרה כהגדרתו בתקנות התעבורה, תשכ"א – 1961.
- 5.3 עוד עולה כי העירייה מבקשת אחת לשנה התייעצות של קצין משטרה בדיעבד על הצבת התמרורים שכבר הוצבו ולא לפני הצבתם.
- 5.4 הביקורת ממליצה למחשב את רישום התמרורים. נציין כי רישום זה דרוש לצורך הוכחת חוקיות התמרורים בבתי המשפט, במידה ומתעוררת שאלה בדיון משפטי אודות עבירת תנועה, בתאריך מסוים.
- 5.5 עוד עולה מבדיקת הביקורת כי מתוך 10 חניות פרטיות לנכים שנבדקו, נמצא כי כל החניות מאושרות.

6. הצבת תמרור וסימון אבני שפה המעידים על חניה בתשלום (פרק 6)

- 6.1 מבדיקת הביקורת עולה כי בשדרות ויצמן העירייה סימנה אבני שפה בכחול לבן ולא כחול לסירוגין, צורת סימון שלא נקבעה בלוח התמרורים.
- 6.2 הביקורת מעירה כי קביעת תמרורים בסימון אבני שפה שלא לפי לוח התמרורים יוצרת אי בהירות ואינה עולה בקנה אחד עם הודעת התעבורה ולוח התמרורים התקף כיום.

7. חוק עזר לקריית ביאליק (העמדת רכב וחנייתו), התשע"א- 2010 (פרק 7)

- 7.1 מבדיקת הביקורת עולה כי התמרורים המופיעים בחוק העזר אינם תואמים ללוח התמרורים החדש המופיע בתוספת להודעת התעבורה (קביעת תמרורים), תשע"א-2010. הביקורת העירה כי יש לשנות את חוק העזר בהתאם לחוק.
- 7.2 עוד עולה מבדיקת הביקורת כי בסעיף 3 (ה) לחוק העזר לקריית ביאליק (העמדת רכב וחנייתו), התשע"א- 2010, לא מצוינים כל אמצעי התשלום האפשריים לתשלום אגרת חניה במקומות חניה מוסדרים.
- 7.3 התובע העירוני מסר בתגובתו לממצאי הדוח כי לאחרונה הוגשה בקשה למשרד הפנים, משרד התחבורה ומשרד המשפטים, לתיקון חוק עזר זה. עם קבלת אישורם יתוקן חוק העזר.
- 7.4 עוד עולה מבדיקת הביקורת כי העירייה בהתאם להחלטת מועצת העיר אישרה

מתן פטור לסטודנטים ואזרחים וותיקים כך שתהיה להם זכות חניה ללא תשלום בכל רחבי העיר ובכל שעות היממה במקום שבהם נדרש לשלם תמורתה. זכות זו אינה נקבעת בחוק העזר לקריית ביאליק (העמדת רכב וחנייתו), התשע"א-2010.

7.5 הביקורת מעירה כי על העירייה לפעול על פי הוראות חוק העזר התקף כיום, שאינו מאפשר מתן פטור מתשלום אגרת חניה או לחילופין לפעול לתיקון חוק העזר האמור.

8. הסמכת פקחים (פרק 8)

- 8.1 מבדיקת הביקורת עולה כי כל הפקחים קיבלו מכתב הסמכה מראש העיר.
- 8.2 עוד עולה מבדיקתנו, כי לא נמצאו מסמכים המעידים על היעדר רישום פלילי ל-5 מתוך 15 פקחים.

9. הכשרת פקחים (פרק 9)

- 9.1 מבדיקת הביקורת עולה כי 3 מתוך 15 פקחים לא קיבלו הכשרה.

10. נהלי עבודה לפקחים (פרק 10)

- 10.1 בביקורת עלה כי עיריית קריית ביאליק לא קבעה נהלי עבודה המגדירים את מדיניותה בתחום החניה או קובעים הנחיות מקצועיות לעבודת הפקחים.
- 10.2 לביקורת נמסר כי טיוטת הנהלים בנושא זה הועברה על ידי מנהל המחלקה ליועצת המשפטית לשם אישורה.
- 10.3 עוד נציין כי לכל פקח ישנו ספר עזר שנמצא בין יתר הציוד איתו הוא יוצא לעבודתו ובו ישנו פירוט מקוצר של כל החוקים הרלוונטיים לעבודתו.

11. שיעור אגרת חניה (פרק 11)

- 11.1 מבדיקת הביקורת עולה כי לא נמצאו ליקויים בתחום זה.

12. הסדרי תשלום (פרק 12)

- 12.1 מבדיקת הביקורת עולה כי עיריית קריית ביאליק מאפשרת תשלום בכל אפשרויות הסדרי התשלום הקיימות. מהתרשים עולה כי כ-70% מתשלומי אגרות החניה מתבצעים באמצעות מדחן מקומי.
- 12.1 עוד עולה כי תשלום באמצעות תו חניה שנתי מנייר הופסק בעקבות תביעה ייצוגית אשר הוגשה בתקופת הביקורת בהקשר לתקינותו כהסדר תשלום במקומות בהם החניה מוסדרת בתשלום. טרם התקבלה תשובת בית המשפט בנושא ולכן העירייה ממתינה לתשובת בית המשפט עד סיום ההליך המשפטי.

13. פטור מתשלום אגרת חניה (פרק 13)

- 13.1 מהביקורת עולה כי סטודנטים ואזרחים ותיקים זכאים לפטור מתשלום אגרת חניה באישור מועצת העיר. הסדר זה אינו מצוין בחוק העזר "להעמדת רכב וחנייתו - התשע"א-2010.
- 13.2 הביקורת מעירה כי על העירייה לפעול לתיקון חוק העזר בנושא מתן פטור מתשלום אגרת חניה.

14. תהליך תקינות המכרז למדחני חניה (פרק 14)

- 14.1 מבדיקת הביקורת עולה כי תהליך ביצוע המכרז הכולל פרסמו, קבלת חוות דעת, כינוס ועדת המכרזים ואישורו בוצעו כדן.

15. אימות תיקון ליקויים לדו"ח ביקורת בנושא דו"חות חניה משנת 2010 (פרק 15)

- 15.1 במהלך שנת 2010 בוצעה ביקורת בנושא דוחות חניה, בה נמצאו ליקויים בנושא.
- 15.2 כל ליקויי הביקורת תוקנו, פרט לנושא דוחות הנמצאים בסטטוס "המתנה להחלטת בית המשפט".